

ปัญหาสัญญาจ้างแรงงาน

พนักงานรักษาความปลอดภัยในกรณีสัญญาติของประเทศสมาชิกอาเซียน¹

เกสรินทร์ ยิ้มไย²

ในปัจจุบันประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 เพื่อกำหนดมาตรฐานของธุรกิจรักษาความปลอดภัยเอกชนและพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต ตลอดจนยกระดับมาตรฐานธุรกิจรักษาความปลอดภัยเอกชนและเสริมสร้างศักยภาพของพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต เพื่อช่วยเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยของสังคมและเพื่อประโยชน์ของผู้ใช้บริการ โดยพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 มาตรา 33 และมาตรา 34 ได้กำหนดให้ผู้ที่จะประสงค์จะทำหน้าที่เป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต ต้องได้รับใบอนุญาตเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตจากนายทะเบียน และกำหนดให้ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตต้องมีสัญชาติไทย และบุคคลนั้นต้องได้รับหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัยจากสถานฝึกอบรมที่นายทะเบียนกลางรับรองนั้น ได้กำหนดให้ผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตต้องมีสัญชาติไทยเท่านั้น

ธุรกิจรักษาความปลอดภัยเอกชน ถือเป็นธุรกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับความสะดวกสบายของสังคมในระดับขั้นพื้นฐาน เพราะการที่รัฐจะให้ความคุ้มครองต่อประชาชน เพื่อรักษาความปลอดภัยตามสถานที่ต่างๆ ให้ทั่วถึงนั้นย่อมไม่เพียงพอ เนื่องจากกำลังพลของตำรวจหรือฝ่ายปกครองในเขตพื้นที่รับผิดชอบแต่ละที่มีจำนวนจำกัด ประกอบกับมีผู้กระทำความผิดเพิ่มมากขึ้น จากสภาพปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ผู้บริโภคต้องจ้างผู้ประกอบการธุรกิจรักษาความปลอดภัยเอกชน ให้ส่งพนักงานรักษาความปลอดภัยมาปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยของผู้ว่าจ้าง รวมถึงองค์กรต่างๆ มีการว่าจ้างบริษัทรักษาความปลอดภัยเอกชนเพื่อให้ช่วยดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างแพร่หลาย ธุรกิจรักษาความปลอดภัยเอกชนจึงมีบทบาทมากขึ้น และเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่องปัญหาสัญญาจ้างแรงงานพนักงานรักษาความปลอดภัยในกรณีสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือ รองศาสตราจารย์จุฑามาศ นิสารัตน์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ณฐ สันตาสว่าง และรองศาสตราจารย์พิมพ์ใจ รื่นเรือง

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ในปัจจุบันประเทศไทยมีบริษัทรักษาความปลอดภัยกว่า 4,000 แห่ง มีพนักงานรักษาความปลอดภัยกว่า 4,000 คน และมีอัตราการเติบโตทางธุรกิจร้อยละ 15 ถึง 20 ธุรกิจรักษาความปลอดภัยเอกชนเป็นการจัดให้มีพนักงานรักษาความปลอดภัยทำหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัย ในชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของบุคคล ซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่ในกรอบกฎหมายตามสัญญาจ้าง เนื่องจากธุรกิจรักษาความปลอดภัยเอกชนมีลักษณะงานที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน อันส่งผลต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และการที่พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 ได้บัญญัติให้ผู้ที่ประสงค์จะประกอบอาชีพเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตต้องมีสัญชาติไทยเท่านั้น พบว่าอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยเป็นตำแหน่งที่นายจ้างต้องการมากในอันดับต้นๆ แต่เนื่องจากอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยไม่ได้รับความนิยมน้อยมากในสังคมไทย รวมถึงอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยมักเกิดภาวะขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร รวมทั้งค่านิยมของคนไทยที่มองว่าอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยไม่มีเกียรติ เสี่ยงต่อการต้องชดใช้ค่าเสียหาย เสี่ยงต่อชีวิต ทำให้แรงงานในระดับนี้มองว่าอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยไม่น่าทำ

จากการศึกษา พบว่าประเทศไทยเป็นสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) หรือประชาคมอาเซียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อ (1) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจโดยการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) (2) ความร่วมมือทางสังคม และวัฒนธรรม (Political and Security Pillar) และ (3) ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคง ตลอดจนเสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจเพื่อให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี

โดยกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) อันเปรียบเสมือนรัฐธรรมนูญของอาเซียนได้วางหลักการทางกฎหมายในเรื่อง การเคลื่อนย้ายโดยเสรีของสินค้า (free movement of goods) บริการและการลงทุน (free movement of services and investment) นักธุรกิจ ผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้มีความสามารถพิเศษ แรงงานฝีมือ (free movement of skilled labours) และการเคลื่อนย้ายทุนโดยเสรี (free movement of capitals) เพื่อรองรับการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (single market and based production) ภายใต้อาเซียนได้ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในกรอบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินการตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) จากหลักการทางกฎหมายว่าด้วยการเคลื่อนย้ายบุคคลโดยเสรี (Free Movement of Persons) และการเคลื่อนย้ายบริการและการลงทุนโดยเสรี (Free Movement of Service and Investment) ผู้ประกอบวิชาชีพของประเทศสมาชิกอาเซียนได้ยอมรับในหลักการว่าสามารถเคลื่อนย้ายไปประกอบวิชาชีพในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ได้

จะเห็นได้ว่าการที่พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 กำหนดให้พนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตต้องมีสัญชาติไทยเท่านั้น เป็นการบัญญัติกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับหลักการทางกฎหมาย ว่าด้วยการเคลื่อนย้ายแรงงานโดยเสรี ของกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ประกอบกับแรงงาน

อาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยมักเกิดภาวะขาดแคลนเนื่องจากรวมทั้งค่านิยมของคนไทยที่มองว่าอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยไม่มีเกียรติ เสี่ยงต่อการต้องชดใช้ค่าเสียหาย เสี่ยงต่อชีวิต

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาพบว่าพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 ยังมีปัญหาสำคัญบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยรวมถึงไม่สอดคล้องกับการดำเนินการตามหลักการทางกฎหมายว่าด้วยการเคลื่อนย้ายแรงงานโดยเสรี ของกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) สามารถจำแนกสภาพปัญหาที่สำคัญได้ 3 ประการ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับพนักงานรักษาความปลอดภัยกรณีสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน

ตามพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558

มาตรา 33 “ผู้ใดประสงค์จะทำหน้าที่เป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตต้องได้รับใบอนุญาตเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตจากนายทะเบียน

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด”

มาตรา 34 “ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(1) มีสัญชาติไทย

จากการศึกษาพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว พบว่าก่อนพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 จะมีผลใช้บังคับ ประเทศไทยไม่มีกฎหมายบัญญัติหรือกำหนดคุณสมบัติ เรื่องสัญชาติของพนักงานรักษาความปลอดภัยแต่อย่างใด และเมื่อพิจารณาตามพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 ประกอบบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 แล้ว ไม่ปรากฏว่าอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยเป็นอาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำและถูกสงวนไว้เฉพาะผู้ที่มีสัญชาติไทยเท่านั้น ประกอบบันทึกของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ความหมายของคำว่ากรรมกร ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 (กรณียาม) เรื่องเสร็จที่ 285/2540 ที่ว่า “งานกรรมกรเป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำตามพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำฯ ซึ่งในพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำฯ มิได้กำหนดนิยามของคำว่ากรรมกรไว้ จึงอาจพิจารณาตามความหมายทั่วไปตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฯ ซึ่งได้ให้ความหมายของ กรรมกร ไว้ว่า หมายถึงคนงาน ลูกจ้างที่ใช้แรงงานเป็นจำพวกไม่ใช้ทาส ซึ่งแสดงให้เห็นลักษณะของงานกรรมกรว่าเป็นการทำงานที่ใช้แรงงานเป็นสำคัญ สำหรับคำว่า ยาม หมายถึง คนเฝ้าสถานที่หรือระวังเหตุการณ์ตามกำหนดเวลา และหากพิจารณาจากลักษณะงานของยาม แม้เป็นการทำงานอย่างง่าย ๆ แต่ก็ไม่ได้ใช้แรงงานเป็นพิเศษ นอกจากนี้ตามลักษณะงาน ยามยังต้องมีการฝึกเพื่อให้เกิดทักษะและมีระเบียบวินัย รู้กฎข้อบังคับและวิธีการรักษาความปลอดภัย

ฯลฯ ประกอบกับตามเอกสารการจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ ก็จัดประเภทเอาไว้คนละประเภทกับอาชีพกรรมกร จึงถือว่าการทำงานในตำแหน่งนี้มีลักษณะแตกต่างกับงานกรรมกร จึงไม่ใช่งานที่ต้องห้ามมิให้คนต่างด้าวทำ” จึงสามารถสรุปได้ว่าอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยไม่ใช่อาชีพที่ห้ามมิให้คนต่างด้าวทำ

และเมื่อพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 ได้บัญญัติให้ผู้ที่ประสงค์จะประกอบอาชีพเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตต้องมีสัญชาติไทยเท่านั้น พบว่าอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยเป็นตำแหน่งที่นายจ้างต้องการมากในอันดับต้นๆ แต่เนื่องจากอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยไม่ได้รับความนิยมนักในสังคมไทย รวมถึงอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยมักเกิดภาวะขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร การที่กฎหมายบัญญัติให้เฉพาะผู้ที่ประสงค์จะประกอบอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยต้องมีสัญชาติไทยจึงถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้แรงงานในอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยเกิดภาวะขาดแคลน รวมถึงการที่พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 กำหนดให้พนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตต้องมีสัญชาติไทยเท่านั้น เป็นการไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและหลักการที่เกี่ยวกับการตรากฎหมายว่าสิทธิที่เคยได้รับมาก่อนกล่าวคือเมื่อมีกฎหมายใช้บังคับในภายหลัง กฎหมายนั้นไม่ควรบัญญัติลบล้างสิทธิที่เคยมีมาหรือลดรอนสิทธิดังกล่าว เว้นแต่มีเหตุอันสมควรหรือมีเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง รวมถึงเป็นการบัญญัติกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับหลักการทางกฎหมายว่าด้วยการเคลื่อนย้ายโดยเสรีของกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)

2. ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่ของบริษัทรักษาความปลอดภัยเอกชนที่จะนำพนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชนกรณีสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนมาขึ้นทะเบียน

หากพิจารณาตามกฎหมายกระทรวงการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. 2559 นายจ้างซึ่งประสงค์จะนำคนต่างด้าวมาทำงานกับตนเองในประเทศ ให้แจ้งความต้องการจ้างคนต่างด้าวพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานต่อสำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่หรือจัดหางานจังหวัด และเมื่อนายจ้างได้ดำเนินการในประเทศต้นทางเพื่อคัดเลือกและจัดทำบัญชีคนต่างด้าวที่จะเดินทางมาทำงานกับนายจ้างในประเทศไทยแล้วให้นายจ้างยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าวพร้อมชำระค่าธรรมเนียมการทำงานของคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว โดยให้นายจ้างที่ได้ดำเนินการนำคนต่างด้าวมาทำงานในประเทศเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการนำคนต่างด้าวมาทำงาน เว้นแต่ค่าใช้จ่ายนั้นเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวของคนต่างด้าว

และหากพิจารณาตามประกาศกรมการจัดหางาน เรื่อง กำหนดรายการและอัตราค่าบริการและค่าใช้จ่ายและแบบใบรับค่าบริการและค่าใช้จ่ายในการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศไทย ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ระบุชัดเจนว่าค่าใช้จ่ายที่นายจ้างเป็นผู้รับผิดชอบในการนำคนต่างด้าวมาทำงานประกอบด้วย (1) ค่าใช้จ่ายตามกฎหมายที่กำหนดให้นายจ้างเป็นผู้รับผิดชอบหรือที่นายจ้างแสดงเจตนาในสัญญาการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศว่าจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายนั้นให้แก่คนต่างด้าว (2) ค่าจัดเตรียมเอกสาร เช่น ค่าจัดทำเอกสาร ค่ารับรองเอกสารค่าจัดทำคำแปลเอกสาร และค่าพาหนะเดินทาง

ค่าอาหาร และ (3) ค่าที่พัก ในการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ และระบุชัดเจนว่าค่าใช้จ่าย ส่วนตัวที่คนต่างด้าวต้องรับผิดชอบด้วยตนเอง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายตามกฎหมายที่กำหนดให้คนต่างด้าว เป็นผู้รับผิดชอบ เช่น ค่าตรวจสุขภาพ และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นที่ประเทศต้นทาง

เมื่อพิจารณาตามกฎหมายกระทรวงการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. 2559 ประกอบ ประกาศกรมการจัดหางาน เรื่อง กำหนดรายการ และอัตราค่าบริการ และค่าใช้จ่าย และแบบใบรับค่าบริการ และค่าใช้จ่ายในการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศไทย ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 แล้ว นายจ้างที่ประสงค์จะนำคนต่างด้าวมาทำงานกับตนเองในประเทศได้ดำเนินการในประเทศต้นทางเพื่อคัดเลือก และจัดทำบัญชีคนต่างด้าวที่จะเดินทางมาทำงานกับนายจ้างในประเทศไทยแล้ว นายจ้างต้องยื่นคำขอรับ ใบอนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าว พร้อมชำระค่าธรรมเนียมการทำงานของคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วย การทำงานของคนต่างด้าว ดังนั้น การนำพนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชนกรณีสัญชาติของประเทศสมาชิก อาเซียนมาขึ้นทะเบียน ควรเป็นหน้าที่ของบริษัทรักษาความปลอดภัยเอกชน ทั้งนี้ เพื่อช่วยป้องกันมิให้ พนักงานรักษาความปลอดภัยสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนตกเป็นคนที่รู้สัญชาติและถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ในด้านต่างๆ ตลอดจนเพื่อให้พนักงานรักษาความปลอดภัยสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นแรงงาน ที่เข้าเมืองและทำงาน ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และทำให้แรงงานกลุ่มนี้ได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมาย อีกทางหนึ่ง

3. ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่การจัดฝึกอบรมและหลักสูตรอบรมการรักษาความปลอดภัยของพนักงาน รักษาความปลอดภัยกรณีสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน

ตามพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558

มาตรา 34 “ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและ ไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(1) มีสัญชาติไทย

...

(4) ได้รับหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัยจากสถานฝึกอบรมที่ นายทะเบียนกลางรับรองตามวรรคสอง

มาตรา 41 พนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ช่วยเหลือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในการ จับกุมผู้กระทำความผิด

(2) รักษาความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคล รวมทั้งระงับเหตุและรักษาความสงบ เรียบร้อยภายในบริเวณหรือสถานที่ที่รับผิดชอบรักษาความปลอดภัยตามข้อกำหนดในสัญญาจ้าง

(3) เมื่อมีการกระทำความผิดอาญาหรือน่าเชื่อว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นภายในบริเวณหรือสถานที่ที่รับผิดชอบรักษาความปลอดภัยต้องแจ้งเหตุนั้นให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจท้องที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำทราบโดยทันที รวมทั้งปิดกั้นและรักษาสถานที่เกิดเหตุให้คงสภาพเดิมไว้จนกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้มีหน้าที่จะเดินทางมาถึงสถานที่เกิดเหตุ

จากบทบัญญัติมาตรา 34 ที่ระบุว่าบุคคลที่มีสัญชาติไทยที่ประสงค์จะประกอบอาชีพเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตต้องได้รับหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัยจากสถานฝึกอบรมที่นายทะเบียนกลางรับรองก่อนจึงจะสามารถขอรับใบอนุญาตเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตได้และตามมาตรา 41 พนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ช่วยเหลือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในการจับกุมผู้กระทำความผิด

(2) รักษาความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคล รวมทั้งระงับเหตุและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในบริเวณหรือสถานที่ที่รับผิดชอบรักษาความปลอดภัยตามข้อกำหนดในสัญญาจ้าง

(3) เมื่อมีการกระทำความผิดอาญาหรือน่าเชื่อว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นภายในบริเวณหรือสถานที่ที่รับผิดชอบรักษาความปลอดภัย ต้องแจ้งเหตุนั้นให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจท้องที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำทราบโดยทันที รวมทั้งปิดกั้นและรักษาสถานที่เกิดเหตุให้คงสภาพเดิมไว้จนกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้มีหน้าที่จะเดินทางมาถึงสถานที่เกิดเหตุ

การอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัยเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของพนักงานรักษาความปลอดภัยให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการและช่วยเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยของสังคม ดังนั้นการกำหนดให้พนักงานรักษาความปลอดภัยต้องผ่านการอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัยจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะเสริมสร้างศักยภาพ ของพนักงานรักษาความปลอดภัยและหากพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 เพิ่มเติมให้บุคคลที่มีสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถประกอบอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตได้ พนักงานรักษาความปลอดภัยสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนจึงต้องผ่านการอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัยด้วยเช่นกัน

เนื่องจากประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม รวมถึงประวัติศาสตร์การต่อสู้เพื่อประเทศชาติของตน ดังนั้น หลักสูตรการอบรมพนักงานรักษาความปลอดภัยสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนจึงควรกำหนดให้มีการจัดอบรมในเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศไทยเพิ่มเติม อาทิ ลักษณะภูมิอากาศ สังคมและวัฒนธรรมของไทย มารยาทไทย สิ่งที่ไม่ควรทำ กฎหมายและข้อห้าม รวมถึงการขอความช่วยเหลือในประเทศไทย เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้พนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศไทย และสามารถดำรงชีพ ประกอบอาชีพ ปฏิบัติงานในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

จากการศึกษา พบว่าก่อนที่พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 จะมีผลใช้บังคับ ประเทศไทยไม่มีกฎหมายบัญญัติหรือกำหนดให้ผู้ที่จะประกอบอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยต้องได้รับหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัยจากสถานฝึกอบรมที่นายทะเบียนกลางรับรองก่อนจึงจะสามารถขอรับใบอนุญาตเพื่อเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยได้

หากพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 วรรคแรก บัญญัติว่า “รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้า เพื่อไม่ให้เป็นภาระของประชาชน” ดังนั้น บทบัญญัติมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 ที่กำหนดให้ผู้ที่จะประกอบอาชีพเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตต้องได้รับหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัยจากสถานฝึกอบรมที่นายทะเบียนกลางรับรองก่อนจึงจะสามารถขอรับใบอนุญาตเพื่อเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตได้ จึงเป็นกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพของประชาชนที่ประสงค์จะเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต

จากการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับกฎหมายการรักษาความปลอดภัยของประเทศอินเดีย ปรากฏว่าดังกล่าวมีเงื่อนไขการเริ่มดำเนินธุรกิจหลังจากได้รับใบอนุญาตของผู้ประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัย มีผลภายใน 60 วัน บริษัทจะต้องมีพนักงานตำแหน่งผู้บังคับบัญชางานรักษาความปลอดภัยเอกชน (Supervisor) และผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดโปรแกรมฝึกอบรมพนักงานภายใน 1 ปีหลังใบอนุญาตมีผล และหากพิจารณาตามตรา 26 ของพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 วางหลักว่า “บริษัทรักษาความปลอดภัยต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยที่คณะกรรมการกำหนด และมาตรฐานการรักษาความปลอดภัย ประกอบด้วย... (5) ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยและการฝึกอบรมให้แก่พนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตซึ่งบริษัทต้องจัดให้มีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ” เนื่องจากบริษัทรักษาความปลอดภัยต้องปฏิบัติตามมาตรฐานของบริษัทรักษาความปลอดภัยเอกชน ก็ต้องฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตอย่างสม่ำเสมอ และเพื่อเป็นการลดอุปสรรคของประชาชนที่ประสงค์จะประกอบอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น การจัดฝึกอบรมพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตจึงควรเป็นหน้าที่ของบริษัทรักษาความปลอดภัยเอกชน อันสอดคล้องกับแนวทางตามกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยของประเทศอินเดีย และเพื่อยกเลิกกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพของประชาชนที่ประสงค์จะเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต และเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนเดินทางเข้ามาประกอบวิชาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัยในประเทศไทย

จากการศึกษาพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 ที่ได้กำหนดมาตรฐานของธุรกิจรักษาความปลอดภัยเอกชนและพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต ตลอดจนยกระดับมาตรฐานธุรกิจรักษาความปลอดภัยเอกชนและเสริมสร้างศักยภาพของพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต เพื่อช่วย

เสริมสร้างความสงบเรียบร้อยของสังคมและเพื่อประโยชน์ของผู้ใช้บริการ โดยพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 มาตรา 34 ได้กำหนดให้ผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตต้องมีสัญชาติไทยเท่านั้น ผู้ศึกษาจึงได้เสนอแนวทางที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพนักงานรักษาความปลอดภัยกรณีสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับพนักงานรักษาความปลอดภัยกรณีสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน

การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 มาตรา 34

ก. (1) ดังนี้

มาตรา 34 “ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(1) มีสัญชาติไทยและให้หมายความรวมถึงบุคคลที่มีสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนด้วย”

2. ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่ของบริษัทรักษาความปลอดภัยเอกชนที่จะนำพนักงานรักษาความปลอดภัย เอกชนกรณีสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนมาขึ้นทะเบียน

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 โดยเพิ่มเติม หมวด 8 พนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน ดังนี้

“หมวด 8 พนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน

มาตรา 77 ผู้ใดประสงค์จะทำหน้าที่เป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต ต้องได้รับ ใบอนุญาตเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตจาก นายทะเบียน

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นหน้าที่ของบริษัทรักษาความปลอดภัยเอกชน ที่จะนำพนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชนกรณีสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนมาขึ้นทะเบียน โดยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ”

3. ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่การจัดฝึกอบรมและหลักสูตรอบรมการรักษาความปลอดภัยของพนักงาน รักษาความปลอดภัยกรณีสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน

3.1 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558

“หมวด 8 พนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาตสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน

มาตรา 78 การจัดฝึกอบรมและหลักสูตรอบรมการรักษาความปลอดภัยของพนักงานรักษา ความปลอดภัยกรณีสัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนให้เป็นไปกฎหมายว่าด้วยกำหนดมาตรฐานหลักสูตร การรักษาความปลอดภัย โดยผู้ประกอบการต้องจัดฝึกอบรมให้พนักงานรักษาความปลอดภัยรับอนุญาต สัญชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน”

3.2 กฎหมายว่าด้วยหลักสูตรอบรมการรักษาความปลอดภัยของพนักงานรักษาความปลอดภัย

“ระเบียบคณะกรรมการกำกับธุรกิจรักษาความปลอดภัยว่าด้วยกำหนดมาตรฐาน

หลักสูตรการรักษาความปลอดภัย พ.ศ.

หมวด 4 หลักสูตรการรักษาความปลอดภัยกรณีสัญญาติของประเทศสมาชิกอาเซียน

ข้อ 10 หลักสูตรการรักษาความปลอดภัยกรณีสัญญาติของประเทศสมาชิกอาเซียนให้
เป็นไปตามหมวด 2 ของระเบียบนี้

ข้อ 11 ให้เพิ่มเติมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัยกรณีสัญญาติของประเทศสมาชิก
อาเซียนพนักงานรักษาความปลอดภัยกรณีสัญญาติของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยให้มีความรู้ทั่วไป
เกี่ยวกับประเทศไทยเพิ่มเติม อาทิ การพูด การเขียนภาษาไทย ลักษณะภูมิอากาศ สังคมและวัฒนธรรมของไทย
มารยาทไทย สิ่งที่ไม่ควรทำ กฎหมายและข้อห้าม รวมถึงการขอความช่วยเหลือในประเทศไทย เป็นต้น”

เอกสารอ้างอิง

จำนง ไชยมงคล, “มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการประกอบอาชีพรักษาความปลอดภัยเอกชน,”

(วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547), หน้า 11 - 12.

นายองค์อาสน์ เจริญสุข, “เกณฑ์การแยกความผิดทางอาญาและความผิดทางปกครอง,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553), หน้า 6 – 9.

รองศาสตราจารย์ พงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ พยว ศรีทองแสง และดร. โชติมา แก้วทอง,
โครงการวิจัยเพื่อพัฒนามาตรฐานอาชีพรักษาความปลอดภัย (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการ
ยุติธรรม, 2552), หน้า 6 - 7.

ปานจิตต์ สุทธิกิจ, “ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558,”

ในการประชุมวิชาการสาขานิติศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 1 หัวข้อ “ระบบกฎหมายไทย : ปฏิรูป/เปลี่ยนผ่าน/
ปฏิสังขรณ์” วันที่ 8 มิถุนายน 2561 โรงแรมแคนทารี ฮิลล์ จังหวัดเชียงใหม่ จัดโดย คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บันทึก เรื่อง ความหมายของคำว่า กรรมกร ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้าม

คนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 (กรณีyam) เรื่องเสรีจที่ 284/2540 เดือนมิถุนายน 2540